



**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 17. července 2013
(OR. en)**

12453/13

**EDUC 300
SOC 601
RECH 363
JEUN 69
RELEX 665**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise

Datum přijetí: 11. července 2013

Příjemce: Uwe CORSEPIUS, generální tajemník Rady Evropské unie

Č. dok. Komise: COM(2013) 499 final

Předmět: SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A
VÝBORU REGIONŮ
Evropské vysokoškolské vzdělávání v globálních souvislostech

Delegace naleznou v příloze dokument [COM\(2013\) 499 final](#).

Příloha: [COM\(2013\) 499 final](#)



V Bruselu dne 11.7.2013
COM(2013) 499 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Evropské vysokoškolské vzdělávání v globálních souvislostech

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Evropské vysokoškolské vzdělávání v globálních souvislostech

1. EVROPA A CELOSVĚTOVÉ ÚSILÍ O ZÍSKÁVÁNÍ NADANÝCH LIDÍ

Globalizace a technologický rozvoj zásadně mění podobu vysokoškolského vzdělávání. Očekává se, že v příštích dvaceti letech zájem o vysokoškolské vzdělání prudce stoupne a počet vysokoškolských studentů se do roku 2030 zvýší ze současných 99 milionů na celém světě na 414 milionů¹, přičemž zdaleka nejvyšší nárůst vykazuje v posledních letech Čína a po ní Brazílie a Indie. Touha po vzdělání a sociální mobilita v rozvíjejících se ekonomikách povedou k tomu, že se vysokoškolského vzdělání dostane stovkám milionů obyvatel po celém světě.

Vyvíjejí se rovněž technologie a očekávání studentů. Čím dál tím častěji chtějí studenti sami volit, co budou studovat, jak a kdy, podle svých individuálních potřeb a zájmů. Jsou hotovi studovat buď v zemi, ze které pocházejí, nebo v zahraničí, prostřednictvím kurzů on-line, či kombinovat všechny vyjmenované možnosti ve smíšené formě studia.

Vzdělávání, a zejména vysokoškolské, je jednou z priorit strategie Evropa 2020 a zároveň je jádrem úsilí vytvořit z Evropy inteligentní a udržitelnou ekonomiku podporující začlenění: sehrává klíčovou úlohu v individuálním a společenském pokroku a vzhledem k jeho vlivu na inovace a výzkum produkuje vysoce kvalifikovaný lidský kapitál, který znalostní ekonomiky potřebují pro zajištění růstu a prosperity. Toto sdělení vychází z nedávných iniciativ týkajících se modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání², přehodnocení vzdělávání³ a je reakcí na závěry Rady ze dne 11. května 2010 o internacionalizaci vysokoškolského vzdělávání⁴; má pomoci členským státům a institucím vysokoškolského vzdělávání⁵ při vytváření strategického partnerství, které umožní, aby se Evropa účinněji vypořádávala s globálními úkoly, a tak přispět k naplnění cílů strategie Evropa 2020.

Díky spolupráci na úrovni EU i v širším evropském rámci již existuje vysoká úroveň porovnatelnosti, kompatibility a výměny mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání a systémy Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. Boloňský proces, programy jako *Erasmus*, *Tempus*, *Erasmus Mundus* a *Marie Curie*, nástroje pro zajištění transparentnosti jako evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS) a evropský rámec kvalifikací přispěly k tomu, aby národní systémy vysokoškolského vzdělávání v EU dosáhly značné míry internacionalizace uvnitř EU. Přitom je internacionalizace fenomén s rostoucím významem a celosvětovým dosahem: kromě spolupráce v rámci EU a mobility, což jsou témata sdělení o modernizaci evropských systémů vysokoškolského vzdělávání, pojednává toto sdělení

¹ www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/highereducationto2030vol1demography.htm

² KOM(2011) 567 v konečném znění.

³ COM(2012) 669 final.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:135:0012:0014:CS:PDF>

⁵ Tento pojem zahrnuje všechny druhy institucí terciárního vzdělávání, včetně aplikovaných věd, technologických institutů, prestižních vysokých škol („grandes écoles“), obchodních škol, technických škol, vysokých škol technického zaměření, vysokých škol neuniverzitního typu, odborných škol, polytechnik, akademií.

o příležitostech výhodných pro všechny, které přináší širší mezinárodní kontext, a tam, kde je to vhodné, prosazuje použití evropských postupů a nástrojů na celosvětové úrovni.

Pro studenty účastníci se mobility je Evropa i nadále přitažlivá, jak dokazuje skutečnost, že na ni připadá stabilní podíl 45 %⁶ studentů účastnících se mezinárodní mobility, jejichž počet by měl stoupnout z přibližně 4 milionů v současnosti na 7 milionů na konci tohoto desetiletí. Nicméně, chtějí-li evropské instituce vysokoškolského vzdělávání být nadále preferovanou volbou studentů v situaci, kdy narůstá konkurence z Asie, Středního východu a Jižní Ameriky, musí strategicky těžit z renomé nejvyšší kvality vysokoškolského vzdělávání v Evropě. Je třeba, aby zvýšily svou přitažlivost, aktivně podporovaly mezinárodní mobilitu studentů a pracovníků, poskytovaly inovativní studijní programy světové úrovně, vysokou kvalitu výuky a nabízely špičkové možnosti v oblasti výzkumu a navazovaly spolupráci a strategická partnerství s jinými institucemi vysokoškolského vzdělávání, vládními institucemi, soukromým sektorem a občanskou společností po celém světě. Je navíc nezbytné, aby tyto instituce ještě více přispívaly k hospodářskému růstu, a to tak, že budou podporovat inovace a dbát, aby vysokoškolské vzdělávání odpovídalo potřebám trhu práce⁷. Digitální vzdělávání, a zejména nástup všem přístupných on-line kurzů (Massive Open Online Courses, MOOC), rovněž přináší nové pobídky pro budování strategických partnerství mezi vzdělávacími institucemi a nové příležitosti získat potenciální studenty, kteří nemohou cestovat nebo na čas opustit zaměstnání, ale chtějí využít nabídky vysokoškolského vzdělávání v zahraničí. Je třeba, aby členské státy podpořily tyto snahy a vytvořily příznivé podmínky pro internacionalizaci na státní a regionální úrovni a vypořádaly se se zbývajícími právními a správními překážkami mobility.

V době, kdy světové ekonomiky vynakládají úsilí na zvýšení konkurenceschopnosti, přestává být vzdělávání a získávání nejtalentovanějších jedinců cílem hrstky zemí či institucí vysokoškolského vzdělávání se světovým renomé. Mnoho institucí vysokoškolského vzdělávání usiluje o zvýšení kvality programů, aby získaly a udržely si ty nejnadanější studenty. Internacionalizace vysokoškolského vzdělávání přispěje k tomu, že studenti, ať již odejdou na studia do zahraničí, nebo zůstanou v Evropě, budou připraveni na život v globalizovaném světě, a to tak, že obohatí jejich zkušenosti a znalosti, zlepší jejich uplatnitelnost na trhu práce, produktivitu a kapacitu přinášet zisk. Tento globální trend rovněž přináší institucím vysokoškolského vzdělávání, jak je zdůrazněno ve sdělení s názvem *Zaměření mezinárodní spolupráce EU v oblasti výzkumu a inovací a její posílení*⁸, nové příležitosti pro podporu strategického partnerství, pokud jde o výzkum a inovace.

V druhé části tohoto sdělení jsou vymezeny klíčové prioritní oblasti pro instituce vysokoškolského vzdělávání a členské státy, které usilují o posílení internacionalizace. Třetí část tohoto sdělení popisuje konkrétní opatření EU, jejichž přidaná hodnota přispěje k podpoře internacionalizace; část čtvrtá nastiňuje další kroky.

⁶ Statistický úřad při UNESCO.

⁷ Silnější evropský průmysl pro růst a hospodářskou obnovu, COM(2012) 582 final.

⁸ COM(2012) 497 final.

2. KLÍČOVÉ PRIORITY INSTITUCÍ VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČLENSKÝCH STÁTŮ: CESTA KE GLOBÁLNÍM STRATEGIÍM INTERNACIONALIZACE

Některé členské státy a mnoho institucí vysokoškolského vzdělávání již zavedly strategie internacionalizace vysokoškolského vzdělávání⁹, avšak tyto strategie se v mnoha případech zaměřují hlavně na mobilitu studentů: mezinárodní univerzitní spolupráce je ještě často roztržitá a spočívá na iniciativě jednotlivých akademických pracovníků nebo výzkumných týmů, a není nezbytně napojena na institucionální nebo národní strategii. Aby byly strategie účinné, mělo by být jejich součástí rovněž vypracování mezinárodních studijních programů, navázání strategických partnerství, hledání nových forem zpřístupnění obsahu a zajištění komplementarity s obecnějšími politikami státu týkajícími se vnější spolupráce, mezinárodního rozvoje, migrace, obchodu, zaměstnanosti, regionálního rozvoje, výzkumu a inovací. Nedávný průzkum, který provedla Asociace evropských univerzit (European University Association, EUA), ukazuje, že většina institucí vysokoškolského vzdělávání je přesvědčena o kladném dopadu národní a institucionální strategie internacionalizace na jejich vlastní činnosti zaměřené na internacionalizaci¹⁰.

Rozvíjení globální strategie internacionalizace především znamená, že každá instituce vysokoškolského vzdělávání, její studenti, výzkumní a další pracovníci i národní systémy naleznou své místo ve všech relevantních činnostech, které se týkají výzkumu, inovací a vysokoškolského vzdělávání, a to na globální úrovni, na základě svého individuálního profilu, potřeb trhu práce a hospodářské strategie příslušné země. Pro dosažení tohoto cíle **neexistuje univerzální** metoda a členské státy by měly přizpůsobit své národní strategie tak, aby posílily své silné stránky a svou přítomnost na mezinárodní scéně a získali nadané studenty, přičemž by měly zohlednit zjištěné nedostatky v kompetencích na národní i mezikulturní úrovni a nezapomenout ani na potřeby v oblasti znalostí a výzkumu rozvojových zemí, které jsou jejich partnery. Uvedené návrhy klíčových priorit institucí vysokoškolského vzdělávání a členských států by proto měly být považovány za soubor nástrojů a opatření, které lze v rámci globální strategie kombinovat podle jejich potřeb.

Globální strategie internacionalizace by měla zahrnovat klíčové oblasti spadající do těchto tří kategorií: mezinárodní mobilita studentů a pracovníků; internacionalizace a zkvalitnění studijních programů a digitálního vzdělávání; strategická spolupráce, partnerství a budování kapacit. Tyto kategorie je třeba nahlížet nikoli odděleně, ale jako pevné součásti komplexní strategie.

2.1. Podpora mezinárodní mobility studentů a pracovníků

Mezinárodní mobilita studentů za účelem získání vysokoškolského diplomu, která je nejrozšířenějším a pravděpodobně stále neúčinnějším nástrojem internacionalizace, se významným způsobem mění co do počtu studentů a podoby; v některých případech nabyla zásadní důležitosti jakožto zdroj příjmů institucí vysokoškolského vzdělávání. Každý rok se počet vysokoškolských studentů odcházejících studovat do zahraničí zvyšuje o 7 %; mnoho z nich pochází z Číny, Indie a Korejské republiky. Zatímco země OECD pojmu 77 % celkové poptávky a Asie v současnosti vykazuje 52 % všech studentů, kteří se účastní mezinárodní mobility a usilují o vysokoškolský diplom, podíl studentů, kteří se rozhodují pro studium v Austrálii, na Novém Zélandu a v Rusku rychle roste. Zároveň zůstává přitažlivá i Severní Amerika (USA a Kanada), kam ze zahraničí přichází 21 % studentů. Čím dál tím

⁹ ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc/mapping_en.pdf

¹⁰ http://www.eua.be/Libraries/Publications_homepage_list/EUA_International_Survey.sflb.ashx

častěji se země původu studentů stávají zeměmi, do kterých studenti přicházejí studovat: Čína není pouze zemí, z níž odchází do zahraničí studovat největší počet studentů, přijala již 7 % z celkového počtu studentů z celého světa, kteří se účastní mezinárodní mobility. Při pohledu na celkový objem příchozí mobility je zřejmé, že tři členské státy EU (Spojené království, Francie a Německo) jsou cílem pro 63 % všech studentů ze zemí mimo Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání¹¹.

Mobilita za účelem získání kreditů jakožto součást diplomu udělovaného domovskou institucí je na postupu, v Evropě se tak děje prostřednictvím jejích programů mobility, v USA zase díky programům studia v zahraničí, v dalších částech světa se zavádějí a rozvíjejí podobné programy; tento typ mobility významně přispívá k internacionalizaci.

Tyto stále významnější toky mobility vyžadují, aby se **transparentnost a uznávání vzdělání získaného kdekoli ve světě staly klíčovou prioritou**. Úsilí, které bylo doposud vynaloženo na vytvoření rámce kvality pro mobilitu uvnitř EU a v širším kontextu boloňského procesu, je důkazem, že Evropa je v tomto ohledu nejpokročilejším regionem ve světě. Listina programu *Erasmus*¹², která stanoví základní principy a minimální požadavky, které instituce vysokoškolského vzdělávání musí při provádění programu pro mobilitu *Erasmus* splňovat, a rovněž dodatek k diplomu a používání ECTS, to vše jsou ve světovém měřítku potenciálně lákavé momenty. Celosvětové uznávání získaných kreditů by rovněž mělo být předmětem výrazné podpory, aby se zvýšila transparentnost a mezinárodní „přenositelnost“ výsledků studia.

Mobilita je téma, které se týká nejen studentů: mobilita pracovníků přináší nesčetné výhody institucím i jednotlivcům. Slouží jako nástroj pro získávání nových kompetencí, ovládnutí dalších jazyků a výukových metod a pro budování mezinárodních sítí. Instituce vysokoškolského vzdělávání by měly motivovat své zaměstnance k získávání dalších mezinárodních zkušeností a odpovídajícím způsobem je v souvislosti s tím odměňovat v rámci profesního hodnocení. Zahrnutí motivace a odměn do strategie instituce vysokoškolského vzdělávání přispívá zásadním způsobem k úspěšnému rozvíjení mobility pracovníků.

Mobilita, a obzvláště mobilita za účelem získání kreditů by měla sloužit jako silná motivace pro zkvalitnění vysokoškolského vzdělávání v Evropě. Instituce vysokoškolského vzdělávání by měly vybudovat kvalitnější infrastrukturu služeb pro vysílání a přijímání zahraničních studentů nebo výzkumných pracovníků, například poradenství v oblasti volby profesní dráhy či pomoci se začleněním do života města/regionu/země, včetně poskytnutí výuky jazyka, je-li to třeba. Instituce vysokoškolského vzdělávání by měly společně s institucemi na stejné úrovni porovnávat své studijní programy a zdokonalovat je, a to za účelem zkvalitnění výuky a posílení vedení a řízení těchto institucí. Mezinárodní výměnné studijní pobyty v rámci určitého programu budou stimulem pro uznávání zahraničních diplomů. Mobilita tak bude mít dopad nejen na rozvoj a uplatnitelnost jednotlivců na trhu práce, ale rovněž i samotných institucí. Intenzivní propojení na místní úrovni mezi univerzitami a ekonomikou má zároveň stěžejní význam pro využití výzkumného a výukového potenciálu univerzit za účelem posílení inovací a růstu.

Pravidla týkající se imigrace státních příslušníků třetích zemí by měla podporovat úsilí institucí vysokoškolského vzdělávání o zvýšení jejich mezinárodní prestiže, spíše než stavět

¹¹ Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání v roce 2012: zpráva o provádění boloňského procesu, s. 154.

¹² ec.europa.eu/education/erasmus/euc_en.htm

překážky, které poškozují image Evropy v zahraničí. Čas a náklady, které jsou zapotřebí pro získání nezbytných víz a/nebo povolení k pobytu, a rovněž zásadní rozdíly v praxi mezi jednotlivými zeměmi EU mohou odrazovat od volby EU jako destinace pro studium nebo výzkum. Nedávno vydaná studie Evropské migrační sítě týkající se imigrace zahraničních studentů do EU¹³ uvádí, že členské státy sice díky směrnici **2004/114/ES** usnadnily přijetí studentů – státních příslušníků třetích zemí do EU, ti se však mohou stále setkávat s obtížemi, které vyplývají z právních předpisů a/nebo postupů členských států.

Nedávný návrh Komise¹⁴ na přepracování směrnic **2005/71/ES** a **2004/114/ES**, které se týkají podmínek vstupu, pobytu a práv státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu, studia atd., by měl studentům, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, a výzkumným pracovníkům usnadnit a zatraktivnit vstup do EU a pobyt v ní na dobu delší než 90 dnů. Tento návrh mimo jiné stanoví pro vnitrostátní orgány jednoznačné lhůty k vyřízení žádostí, žadatelům nabízí více příležitostí k tomu, aby se během svého studijního pobytu zařadili na trh práce a aby se po EU mohli snáze pohybovat.

Klíčové priority v oblasti mobility jsou pro instituce vysokoškolského vzdělávání a členské státy tyto:

- zaměřit se na strategie internacionalizace tak, aby v nich byla významně zastoupena složka související s mobilitou studentů, výzkumných a dalších pracovníků, podporovaná rámcem kvality, včetně poskytování poradenských a informačních služeb;
- zavést dvousměrné programy mobility se zeměmi mimo EU, se zaměřením na širokou paletu oborů a popřípadě na oblasti s nedostatkem kompetencí;
- podporovat spravedlivé oficiální uznávání kompetencí získaných v zahraničí, pokud jde o studenty, výzkumné a další pracovníky účastnící se mezinárodní mobility, například prostřednictvím lepšího využívání nástrojů transparentnosti a porovnatelnosti a silnějšího zaměření na výsledky procesu vzdělávání;
- neodkládat přijetí, provedení a uplatnění přepracování směrnic 2005/71/ES a 2004/114/ES, které je ve fázi návrhu.

2.2. Podpora internacionalizace na domácí půdě a digitální vzdělávání

Součástí každé strategie internacionalizace by mělo být definování přiměřeného stupně a schématu mezinárodní mobility, jak pro všechny pracovníky, tak pro studenty. Z internacionalizace by nicméně neměla mít prospěch pouze menšina studentů a pracovníků vysokoškolských institucí, kteří stráví určitý čas v zahraničí.

Údaje dokládají¹⁵, že nejvyššími prioritami politik internacionalizace jsou pro členské státy EU a jednotlivé instituce vysokoškolského vzdělávání i nadále výjezdní mobilita studentů, studijní výměnné pobyty a získávání zahraničních studentů. Mobilita se však bude vždy týkat jen relativně omezeného procenta studentů a vysokoškolských pracovníků: politiky pro vysokoškolské vzdělávání se musí stále více zaměřovat na to, aby struktura a obsah všech

¹³ http://www.emnbelgium.be/sites/default/files/publications/0_immigration_of_international_students_to_the_eu_sr_10april2013_finalpublic_0.pdf

¹⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-275_cs.htm

¹⁵ www.iau-aiu.net/content/global-surveys

studijních oborů a rovněž výuka a proces vzdělávání měly celosvětový rozměr (někdy se používá termín „**internacionalizace na domácí půdě**“), proto, aby velká většina studentů, tj. 80–90 % studentů, kteří se neúčastní mezinárodní mobility, ať už se jedná o mobilitu za účelem získání kreditů, nebo diplomu, mohla přesto získat mezinárodní kompetence, které jsou v globalizovaném světě nezbytné.

Přítomnost zahraničních vyučujících / výzkumných pracovníků a zahraničních studentů s mezinárodními obzory na akademické půdě je možností pro studenty, kteří nevycestují z domovské instituce, seznámit se s mezinárodními metodami; tato přítomnost má potenciál zlepšit výsledky institucí vysokoškolského vzdělávání a kvalitu vzdělání, které poskytují, protože stimuluje výměnu studijního materiálu a stále více usnadňuje účinné využívání virtuálních kampusů, virtuálního studijního materiálu a virtuálních forem spolupráce. Oborové a víceoborové sítě mohou být nástrojem pro výměnné pobyty pracovníků vysokoškolských institucí a pro internacionalizaci studijních programů.

Internacionalizace studijních programů zdůrazňuje význam otázky **jazyků**. Ovládnutí angličtiny je *de facto* součástí každé strategie internacionalizace týkající se studentů, vyučujících a institucí a některé členské státy zavedly či zavádějí speciálně zaměřené kurzy angličtiny (zejména v rámci magisterských programů) jako součást jejich strategie na získání nadaných jedinců, kteří by jinak do Evropy nezamířili. Na druhou stranu je významnou evropskou předností mnohojazyčnost: je vysoce ceněna zahraničními studenty¹⁶ a měla by být podporována ve výuce i ve výzkumu prostřednictvím studijních programů institucí vysokoškolského vzdělávání. Nabytí znalosti dalších evropských jazyků rozšiřuje okruh možností pracovního uplatnění a částečně ovlivňuje rozhodování kvalifikovaných absolventů či výzkumných pracovníků, zda zůstanou v Evropě a budou zde pokračovat v postgraduálním studiu, jak ukazuje příklad studentů ze třetích zemí, kteří se zúčastnili mobility v rámci programu *Erasmus Mundus* v nejméně dvou evropských zemích a jejichž studia byla završena získáním společného diplomu. Aby studenti, výzkumní pracovníci a vyučující, kteří se účastní mobility, měli možnost plně využít svůj potenciál a úspěšně se zapojit do života hostitelské země, musí se jim pro jazykové vzdělávání dostat konkrétní podpory, kam spadá i možnost naučit se místnímu jazyku / místním jazykům, bez ohledu na to, zda se jedná o jazyk či jazyky používané při studiu nebo v rámci výzkumného týmu.

Digitální vzdělávání a rozšiřující se používání informačních a komunikačních technologií rovněž mohou zlepšit přístup k evropským institucím vysokoškolského vzdělávání a otevřít studijní programy znalostem, materiálu a pedagogickým metodám z celého světa, a tím podporovat nové formy partnerství, součinnosti a výměn napříč všemi obory a fakultami, které by se jinak obtížně zaváděly. Větší otevřenost a snadnější přístup díky technologiím posílí konkurenci,lepší transparentnost a umožní institucím vysokoškolského vzdělávání, aby přizpůsobily pedagogické metody a materiály potřebám studentů, kteří budou pracovat v rámci globalizovaného trhu práce.

To povede ke změnám modelu řízení každé instituce vysokoškolského vzdělávání, a to proto, že vzniknou možnosti pro zcela novou studijní veřejnost (např. pro dálkové zahraniční studenty, jednotlivce studující pouze jeden kurz, a nikoli celý studijní plán, různé věkové skupiny) a zavedou se nové služby (např. podpora studia poskytovaná vyučujícími, hodnocení, certifikace). To vše mění společenskou úlohu vysokoškolských zařízení jakožto institucí, které jsou zdrojem vědomostí, znalostí a inovací a zároveň přispívají k rozvoji; na instituce vysokoškolského vzdělávání je tak vyvíjen nový tlak, aby znovu definovaly svou

¹⁶ ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/education/2012/mundus_en.pdf

odpovědnost vůči společnosti v místním, státním a regionálním kontextu, včetně odpovědnosti budovat kapacity v rozvíjejících se ekonomikách a rozvojových zemích na celém světě.

V Evropě se nachází některé z nejlepších univerzit distančního vzdělávání, které poskytují distanční a smíšené studium a další netradiční formy studia. Poskytování otevřených vzdělávacích zdrojů (Open Educational Resources, OER)¹⁷ a zejména otevřených studijních materiálů (Open Courseware, OCW)¹⁸ a rovněž všem přístupných on-line kurzů se objevilo před několika málo lety, rychle se rozvinulo a výrazně nabylo na komplexnosti a organizovanosti¹⁹.

Kurzy a možnost získání vysokoškolského diplomu on-line nejsou novým jevem, neustále rostoucí nabídka vzdělávání on-line, digitálních materiálů a rovněž hojnější nabídka hodnocení, validace a akademických kreditů ze strany všem přístupných on-line kurzů (nový trend zejména v případě mnohých institucí vysokoškolského vzdělávání v zemích, jako jsou Spojené státy americké a Austrálie) však v sobě nese potenciál zásadně proměnit podobu vysokoškolského vzdělávání. **Nové trendy v digitálním vzdělávání a vznik všem přístupných on-line kurzů by se měly stát stimulem pro instituce vysokoškolského vzdělávání, aby přehodnotily struktury nákladů a své cíle a zapojily se do celosvětové sítě partnerství, za účelem zvýšení kvality studijních obsahů a studijních zkušeností prostřednictvím smíšeného studia.**

Je třeba, aby se Evropa postavila do čela celosvětového úsilí o využití potenciálu digitálního vzdělávání – včetně dostupnosti informačních a komunikačních technologií, používání otevřených vzdělávacích zdrojů a poskytování všem přístupných on-line kurzů – a o překonání systémových překážek, které přetrvávají v oblasti zajišťování kvality, hodnocení studentů, uznávání a rovněž financování. Tento potenciál a uvedené překážky budou předmětem budoucí iniciativy Komise.

¹⁷ Otevřené vzdělávací zdroje zahrnují veškeré vzdělávací materiály přístupné veřejnosti nebo poskytované s otevřenou licenci. Tyto zdroje mohou být kýmkoli legálně a bezplatně kopírovány, používány, upravovány a opět sdíleny. Otevřené vzdělávací zdroje mohou mít podobu učebnic, osnov, skript, poznámek z přednášek, testů, projektů, audiozáznamů, videozáznamů a animací.

¹⁸ Otevřené studijní materiály jsou volně a bezplatně přístupné digitální materiály obsahující vysoce kvalitní pedagogické zdroje institucí vysokoškolského vzdělávání. Mají strukturu kurzů a často obsahují materiály umožňující plánování kurzu, nástroje pro hodnocení a tematické obsahy. Tyto materiály jsou poskytovány v rámci otevřené licence a prostřednictvím internetu jsou dostupné pro všechny a vždy.

¹⁹ Například www.coursera.org, www.udacity.com, www.edx.org.

Klíčové priority v oblasti internacionalizace na domácí půdě a digitální vzdělávání jsou pro instituce vysokoškolského vzdělávání a členské státy tyto:

využít mezinárodní zkušenosti a kompetence pracovníků institucí vysokoškolského vzdělávání s cílem vypracovat mezinárodní studijní programy, z nichž budou moci těžit jak studenti, kteří se účastní mobility, tak studenti, kteří se jí neúčastní;

nabízet studentům a výzkumným i dalším pracovníkům více možností k rozvíjení jejich jazykových dovedností, zejména kurzy místního jazyka pro jednotlivce, kteří studují v angličtině, aby se plně využilo bohatství, které v sobě nese jazyková rozmanitost Evropy;

vytvářet příležitosti pro mezinárodní spolupráci prostřednictvím elektronického vzdělávání a rozšiřovat používání informačních a komunikačních technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů pro nové způsoby poskytování vzdělání, aby se zlepšil přístup ke vzdělání, vytvořily internacionalizované programy a otevřely cesty k novým formám partnerství.

2.3. Posilování strategické spolupráce, partnerství a budování kapacit

Nové trendy, jako jsou pobočky univerzit a vysokoškolské vzdělávání poskytované on-line, a rovněž nástup zemí, které se staly novými „mocnostmi vědomostí“, mění rovnováhu mezi spoluprací a konkurencí v rámci strategií internacionalizace.

Hospodářský význam mezinárodního vysokoškolského vzdělávání rychle roste. Pouze malý počet zemí, mezi nimi Spojené království, Kanada, Spojené státy americké a Austrálie, tj. země, do kterých směřuje nejvíce účastníků mobility, přikládá velký význam vysokoškolskému vzdělávání jako službě, jež je významným zdrojem příjmů (ve výši 8,25 miliard GBP ve Spojeném království a 15,5 miliard AUD v Austrálii v roce 2010).

V některých členských státech EU, například v Nizozemsku, Švédsku a Dánsku, bylo pro studující ze třetích zemí zavedeno vysoké školné; instituce tak získávají více finančních prostředků, které jim například umožňují poskytovat cílené stipendium studentům z rozvíjejících se ekonomik či z rozvojových zemí. Další členské státy naopak učinily jasná politická rozhodnutí udržet školné pro studenty ze třetích zemí na nízké úrovni, nebo nevybírat žádné školné, jakožto součást jejich strategií internacionalizace a jakožto způsob, jak získat více zahraničních studentů.

Zahraníční studenti mají pozitivní vliv na hospodářství hostitelské země, ať je jim školné ukládáno, či nikoliv. Studie provedená nizozemskou vládou v roce 2012²⁰ ukazuje, že i kdyby pouze 2,5 % zahraničních absolventů zůstalo pracovat v Nizozemsku, měla by jejich práce dlouhodobé pozitivní účinky na veřejné finance, přesahující návratnost investic.

Evropské systémy vysokoškolského vzdělávání nabízejí řadu konkurenčních výhod, které je třeba využít; patří sem například silná a úspěšná tradice společných a dvojích diplomů,

²⁰ www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/05/16/de-economische-effecten-van-internationalisering-in-het-hoger-onderwijs.html

doktorandských škol, doktoráty v průmyslu a nedávné vytvoření znalostních a inovačních společenství Evropského inovačního a technologického institutu²¹ v oblastech významných pro celý svět. Internacionalizace nicméně vyžaduje širší spolupráci s novými centry vysokoškolského vzdělávání na ostatních kontinentech.

Každá evropská instituce vysokoškolského vzdělávání by měla zaujmout svou pozici na základě svých předností v oblasti vzdělávání, výzkumu a inovací a budovat partnerství v rámci Evropy i mimo ni, a to za účelem posílení a doplnění svého individuálního profilu: s přispěním společných projektů a výzkumných činností, výuky on-line, které kombinují tradiční a nové způsoby šíření a poskytování služeb, včetně provozování společných univerzit či poboček univerzit v zemích mimo EU. Existující výzkumné sítě by měly být odrazovým můstkem pro novou spolupráci v oblasti výuky a vyspělé partnerství v oblasti vzdělávání by mělo fungovat jako opora pro nové výzkumné projekty.

Fakta dokládají, že **společné a dvojí diplomy** jsou velmi účinným nástrojem pro podporu zajišťování kvality a vzájemné uznávání kvalifikací, získávání nadaných jedinců a prohlubování partnerství, rozšiřování mezinárodních zkušeností, mezikulturních kompetencí a uplatnitelnost na trhu práce absolventů. Z EU a členských států by měl proto vzejít silný impuls, aby ve strategiích internacionalizace evropských vzdělávacích institucí byla úloha společných a dvojích diplomů posílena; lze stavět na zkušenostech téměř 700 evropských institucí i institucí mimo EU, které již přínos těchto společných a dvojích diplomů poskytovaných v rámci programu *Erasmus Mundus* využívají. Zavedení společných programů institucemi vysokoškolského vzdělávání ztěžují dvě konkrétní překážky akademické a administrativní povahy, které je třeba vyřešit: pravidla institucí (akreditační řízení, systémy klasifikace, pravidla týkající se zkoušek a diplomových prací, postupy zápisu a politika školního) a vnitrostátní právní předpisy (zejména předpisy týkající se udělování společných diplomů).

Mezinárodní **strategická partnerství, do nichž se vyváženým způsobem zapojují podniky a instituce vysokoškolského vzdělávání**, jsou zásadní pro to, aby přeshraniční inovace mohly být odpovědí na celosvětové problémy. To je zvláště případ rozvíjejících se ekonomik, kde Evropa musí zavádět vyváženou spolupráci s centry excelence, za účelem zajištění stabilnější a udržitelné přítomnosti na místní úrovni. Partnerství, která jsou zaměřena na podporu podnikání a inovací stimulováním inovativních přístupů, podnikatelských dovedností a postojů studentů, přinese prospěch evropské konkurenceschopnosti a partnerským zemím. Zvláštní potenciál je obsažen v podpoře finančně dostupných a začlenění podporujících inovací, které by mohly být rozvíjejícím se ekonomikám nápomocny při řešení problémů, před nimiž stojí jejich společnost, a zároveň zlepšit pro evropské podniky přístup na trh, obchod a investice.

Spolupráce s rozvojovými zeměmi a jejich institucemi vysokoškolského vzdělávání by měla být součástí strategií internacionalizace; měla by se opírat o inovativní modely partnerství, například společné programy a vzdělávání a mobilitu pracovníků, jako způsob posílení spolupráce sever–jih a jih–jih.

Existují dostatečné důkazy²², že vysokoškolské vzdělávání sehrává zásadní úlohu při zajišťování vědomostí, které jsou nezbytné pro hospodářský rozvoj, prostřednictvím vytváření

²¹ Evropský inovační a technologický institut je subjektem Evropské unie zřízeným v březnu 2008, jehož cílem je posilovat udržitelný evropský hospodářský růst a konkurenceschopnost podporou inovační kapacity EU.

²² <http://chet.org.za/papers/higher-education-and-economic-development-review-literature>

pracovních míst, lepšího řízení, zvýšení počtu podnikatelů a posílení mezigenerační mobility silnější občanské společnosti. Evropské instituce vysokoškolského vzdělávání jsou si vědomy, že sehrávají klíčovou úlohu v podpoře modernizačního úsilí rozvíjejících se a rozvojových regionů ve světě a při hledání řešení globálních problémů, jako je změna klimatu nebo zmírňování rozdílů v rozvoji mezi lidmi a národy. Podobně i většina členských států financuje programy spolupráce a budování kapacit, které v této oblasti doplňuje činnost EU. Prostřednictvím studentů, výzkumných i dalších pracovníků, kteří pracují či studují v některé evropské hostitelské instituci vysokoškolského vzdělávání, se často rozvíjí spolupráce s jejich domovskou institucí a zemí, jejímž účelem je vytváření a koordinace mezinárodních projektů spolupráce a jejich monitorování.

Kromě konkrétních, tradičních opatření na budování kapacity, má mobilita, a zejména mobilita za účelem získání kreditů, silný potenciál zkvalitnit vysokoškolské vzdělávání v rozvojových zemích: zrychluje vytváření strategií internacionalizace, využívání nástrojů transparentnosti a uznávání, napomáhá institucím budovat lepší služby související s vysíláním a přijímáním zahraničních studentů nebo výzkumných pracovníků a podporou uznávání zahraničních diplomů.

Jak je zdůrazněno v projektu *Access to Success*²³, rozvojová spolupráce nezaujímá mezi úkoly, které si instituce vysokoškolského vzdělávání vytyčily, vždy místo, které jí náleží. Jejich účast na budování kapacit v zemích mimo EU však může mít zároveň pro tyto instituce akademický přínos a být součástí jejich společenské odpovědnosti. Navázání spolupráce s institucemi vysokoškolského vzdělávání v zemích, v nichž je tomu nejvíce zapotřebí, jako jsou země, v nichž proběhly konflikty, a vytváření partnerství s institucemi, které jsou méně kvalitně vybavené, poskytuje evropským institucím možnost významnou měrou přispět k rozvoji konkrétního regionu a vybudovat s ním tak dlouhodobou strategickou vazbu. V rychle se vyvíjejícím světě se stejně rychle mění i příležitosti a země, které jsou dnes označovány jako rozvojové, budou zítra zeměmi s rozvíjející se ekonomikou.

Klíčové priority v oblasti partnerství jsou pro instituce vysokoškolského vzdělávání a členské státy tyto:

— posílit kapacitu vysokoškolského vzdělávání a výzkumu za účelem řešení globálních problémů, a to prostřednictvím účasti v mezinárodních partnerstvích a aliancích, které se orientují na inovace;

— vypořádat se se zbývajícími překážkami vytváření a zavádění programů společných a dvojích diplomů na úrovni institucí i států a zkvalitnit opatření týkající se zajišťování kvality a přeshraničního uznávání;

— nabízet inovativní studijní programy a programy zaměřené na podnikání, včetně všeobecně uplatnitelných dovedností, a vytvářet mezinárodní příležitosti odborné přípravy v součinnosti se zaměstnavateli z EU a ze třetích zemí;

— zajišťovat soudržnost mezi strategiemi internacionalizace a politikami rozvojové spolupráce EU tím, že se zohlední zásady rovnosti a odpovědnosti partnerské země; využít studenty, výzkumné a další pracovníky ze třetích zemí jako prostředníky spolupráce s institucemi vysokoškolského vzdělávání v těchto zemích.

²³ http://www.accesstosuccess-africa.eu/images/finalconference/eua_whitepaper_eng_web.pdf

3. JAK EU PŘÍSPÍVÁ K INTERNACIONALIZACI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Členské státy a jejich instituce vysokoškolského vzdělávání jsou odpovědné za reformy jejich systémů vysokoškolského vzdělávání a za podporu strategií internacionalizace. Přidanou hodnotou EU – ve spolupráci s členskými státy a za předpokladu, že je plně respektována autonomie institucí vysokoškolského vzdělávání – zejména prostřednictvím strategie Evropa 2020 a programu *Erasmus+* v rámci víceletého finančního rámce na období let 2014 až 2020²⁴, je poskytnutí **silné politické podpory a finančních pobídek pro rozvíjení strategií internacionalizace.**

Program *Erasmus+* na období 2014–2020 poskytne značné investice na úrovni EU v klíčových oblastech strategií internacionalizace, kam patří: mezinárodní mobilita, společné diplomy, partnerství mezinárodní spolupráce, včetně budování kapacit a profesního rozvoje pracovníků v rozvíjejících se ekonomikách a v rozvojových regionech ve světě. Program *Erasmus+* tím, že začleňuje všechny vnější nástroje, umožní skoncovat se současnou roztržičností nejrůznějších vnějších programů vysokoškolského vzdělávání a zaměřit se na zviditelnění, soudržnost a přitažlivost činnosti EU v této oblasti.

Rámcový program pro výzkum a inovace *Horizont 2020* a jeho komponenty zaměřené na vzdělávání – *akce programu Marie Skłodowska-Curie* zaměřené na mobilitu výzkumných pracovníků a *Evropský inovační a technologický institut* – zdůrazní úlohu Evropy a zvýrazní její image jakožto regionu, v němž je poskytováno vysoce kvalitní a společensky odpovědné vysokoškolské vzdělání, a rovněž se z nich strategickým způsobem vyčlení větší množství finančních prostředků na příchozí nebo výjezdní mobilitu studentů, výzkumných a dalších pracovníků směřujících do třetích zemí, nebo z nich přicházejících. Pro *akce programu Marie Skłodowska-Curie* proběhne nábor přibližně 20 % účastníků mimo Evropu a prostřednictvím období mobility se podpoří budování vazeb založených na výzkumu s partnery z celého světa.

²⁴ V polovině roku 2011 Evropská komise předložila své návrhy nového víceletého finančního rámce pro rozpočtový cyklus 2014–2020.

Na podporu strategií internacionalizace z finančních prostředků EU v období 2014–2020 Komise:

poskytne prostřednictvím nového programu *Erasmus+* vyšší finanční podporu mobility směřující do třetích zemí a z nich, tj. až pro 135 000 studentů a pracovníků, a umožní až 15 000 výzkumných pracovníků ze třetích zemí zahájit v Evropě kariéru nebo v ní pokračovat, a to díky *akcím Marie Skłodowska-Curie* v rámci programu *Horizont 2020*;

podpoří konsorcia mezinárodních institucí vysokoškolského vzdělávání s cílem zavést společné magisterské a doktorské diplomy, a to prostřednictvím programu *Erasmus+* a *akcí Marie Skłodowska-Curie*, a až 60 000 zúčastněných absolventů poskytne stipendium na vysoké úrovni;

podpoří strategická partnerství pro spolupráci a inovace, například až 1 000 partnerství mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání v EU a ve třetích zemích, zaměřených na budování kapacit.

Podpora EU se soustředí na tyto dva politické cíle: zvýšení přitažlivosti evropského vysokoškolského vzdělávání zlepšením kvality a transparentnosti a prohlubování celosvětové spolupráce v oblasti inovací a rozvoje prostřednictvím partnerství, dialogu a budování kapacit.

3.1. Zvýšení přitažlivosti evropského vysokoškolského vzdělávání zlepšením kvality a transparentnosti

Aby se zlepšilo **uznávání kvalifikací získaných v zahraničí**, bude se EU i nadále účastnit mezinárodního dialogu o politikách vysokoškolského vzdělávání se zeměmi a regiony z celého světa, které jsou jejími klíčovými partnery. Tento dialog umožní lépe porozumět evropským normám a nástrojům, jako je evropský rámec kvalifikací, Tuning, evropský systém přenosu a akumulace kreditů, dodatek k diplomu, síť národních informačních středisek pro akademické uznávání (NARIC) a listina programu Erasmus, přičemž cílem je rozšířit používání těchto evropských nástrojů a jejich potenciálu jako globálních norem. Zároveň by EU měla zintenzívnit politický dialog a rovněž posílit znalost vzdělávacích systémů a nástrojů partnerských zemí, například prostřednictvím mezivládního boloňského procesu, a obohatit tak vlastní evropské normy a nástroje.

Aby internacionalizace vedla ke zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání, je zapotřebí rozvinout úzkou spolupráci s rovnocennými systémy v ostatních regionech ve světě, pokud jde o **zajištění kvality**, která se týká kvality služeb nabízených studentům, kteří se účastní mobility, zajištění kvality obsahu výuky a společných projektů a programů. Předmětem užší spolupráce by měla být rovněž akreditační řízení ohledně studijních programů.

V souvislosti s rostoucím významem hodnocení univerzit a dopadem tohoto hodnocení na vnímání značky, a v důsledku toho na volbu studentů, kam za studiem zamíří, Komise podporuje zavedení **nástroje transparentnosti** jako alternativy a doplňku k tradičním hodnocením, která se zaměřují především na výzkum. První výsledky získané pomocí nového nástroje hodnocení, nazvaného *U-Multirank*, který je zaměřený na uživatele a má vícerozměrnou a mezinárodní povahu, budou zveřejněny na začátku roku 2014. Od roku 2016–2017 bude hodnocení prováděno nezávislou organizací. Tento nový způsob hodnocení

bude odrážet rozmanitost profilů evropských institucí vysokoškolského vzdělávání, jejich silné stránky a specializace, pokud jde o výuku a výzkum, a bude za stejných podmínek otevřený účasti institucí ze třetích zemí.

Nástroj *U-Multirank* umožní institucím vysokoškolského vzdělávání, aby hodnotily samy sebe na základě řady ukazatelů, jako je například jejich mezinárodní profil, a našly partnery pro spolupráci, kteří je budou doplňovat a sdílet jejich vize; umožní, aby tvůrci politik, instituce vysokoškolského vzdělávání a studenti hodnotili jednotlivé instituce nebo programy podle ukazatelů, které jsou pro ně nejvýznamnější. Zlepšení transparentnosti profilů evropských institucí vysokoškolského vzdělávání přinese zahraničním studentům nebo výzkumným pracovníkům i snadnější porovnatelnost jejich potřeb a charakteristik institucí, a tak napomůže zvýšení přitažlivosti většího počtu těchto institucí.

Chce-li být Evropa i nadále destinací, která je velmi přitažlivá pro studenty účastnící se mezinárodní mobility, zatímco vznikají další a další nová regionální centra vysokoškolského vzdělávání, měla by vyvinout větší úsilí o **rozšíření globální informovanosti o vysoké kvalitě a bohaté kulturní a jazykové rozmanitosti, které evropské vysokoškolské vzdělávání charakterizují.**

Mezinárodní informační a propagační kampaně na úrovni EU byly doposud organizovány tradičním způsobem, jako je účast na mezinárodních studentských veletrzích zaštiťovaných portálem *Study in Europe*, internetové stránky a komunikační nástroje *Study in Europe* a *Destination Europe*²⁵, řada veletrhů se zaměřením na evropské vysokoškolské vzdělávání, uspořádaných v Asii a Latinské Americe, a činnosti v působnosti programu *Erasmus Mundus*. Komise bude spolupracovat s národními agenturami pro podporu vzdělávání a zúčastněnými stranami za účelem **doplnění vnitrostátního informačního a propagačního úsilí**, pokud jde o možnosti studia a financování, zejména v členských státech s nižším počtem zahraničních studentů, a bude prosazovat evropský rozměr vysokoškolského vzdělávání mimo Evropu, v čemž jí budou nápomocny delegace EU a poradci pro vzdělávání a výzkum velvyslanectví členských států.

Většina členských států zavedla jednotné kontaktní místo ve formě internetových stránek v angličtině, které jsou zdrojem informací a pomoci pro studenty nebo výzkumné pracovníky účastnící se mobility. K vnitrostátním internetovým stránkám, které informují o možnostech studia nebo o pracovních příležitostech a o financování, např. ve Finsku a v Nizozemsku²⁶, se doplňují informace týkající se úrovně EU. Komise bude nadále finančně podporovat **portály vysokoškolského vzdělávání**²⁷, které informují o nabídce v oblasti vzdělávání a stipendií v širokém záběru, a rovněž portál *EURAXESS*²⁸, na kterém lze nalézt seznam volných pracovních míst pro výzkumné pracovníky a odkazy na nejrůznější služby nabízející informace o životě v různých zemích, tipy pro státní příslušníky třetích zemí a informace o sociálním zabezpečení. Portál EU o přistěhovalectví²⁹ poskytuje informace na míru na úrovni EU i členských států týkající se imigračních postupů pro studenty, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí. Účinným způsobem se použijí inovativní metody, například pomocí

²⁵ <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?pg=destinationEurope>

²⁶ www.studyinfofinland.fi; www.studyinholland.nl

²⁷ Například ec.europa.eu/education/study-in-europe, www.study-info.eu, www.distancelearningportal.eu.

²⁸ ec.europa.eu/euraxess, včetně sítě *EURAXESS LINKS* určených pro výzkumné pracovníky z Evropy i mimo ni ve Spojených státech amerických, v Číně, Japonsku, Indii, zemích Sdružení národů jihovýchodní Asie a v Brazílii za účelem propagace Evropy jako přitažlivé destinace pro výzkumné pracovníky.

²⁹ <http://ec.europa.eu/immigration/>

studentských a absolventských sdružení, která budou působit jako vyslanci a propagátoři vysokoškolského vzdělávání EU, a rovněž prostřednictvím nových médií za účelem oslovení cílové, digitálně gramotné veřejnosti.

Sítě absolventů mezinárodních vzdělávacích programů by měly být používány jako hodnotný nástroj **měkké diplomacie** a působit na novou veřejnost a zapojovat ji způsobem, který slouží zájmům jednotlivých členských států nebo EU; Komise bude spolu s členskými státy hledat osvědčené postupy.

Komise:

— bude prostřednictvím mezinárodní spolupráce a mezinárodního dialogu podporovat porovnatelnost systémů kvalifikací, kreditů a zápisů;

— do konce roku 2013 zvýší kvalitu mobility díky posílení listiny programu Erasmus a rovněž díky zavedení pokynů pro instituce vysokoškolského vzdělávání, které se týkají sebehodnocení a monitorování;

— podpoří používání nástroje *U-Multirank*, nového vícerozměrného a mezinárodního nástroje hodnocení institucí vysokoškolského vzdělávání, aby se zlepšila transparentnost, porovnatelnost a referenční srovnávání těchto institucí;

— bude podporovat spolupráci s národními agenturami pro podporu vzdělávání a absolventskými sdruženími, která bude spočívat ve sdílení informací a v koordinaci společných činností v zájmu propagace Evropy jako vysoce kvalitní destinace pro studenty a výzkumné pracovníky (např. studentské veletrhy a tvorba společných propagačních nástrojů)

3.2. Posilování spolupráce v celosvětovém měřítku v oblasti inovací a rozvoje

Programy završené udělením společných a dvojích diplomů jsou jedním z obzvláště úspěšných aspektů činností, které EU vyvíjí v rámci mezinárodní spolupráce a které jsou založené na mezinárodních sítích excelence pro oblast vzdělávání, studia a výzkumu³⁰; v rámci programu *Erasmus+* budou podporovány společné magisterské programy a jejich počet se zvýší. Tyto společné programy, které doplňují magisterské a doktorské programy **znalostních a inovačních společenství Evropského inovačního a technologického institutu** zajistí vzdělání vynikající úrovně a silně orientované na kompetence požadované budoucími zaměstnavateli. Dojde k posílení inovací a ke zkvalitnění mezinárodních výměn mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání a partnerskými podniky, studentům a výzkumným pracovníkům se dostane možnosti působit v zahraničí a získat zkušenosti v akademickém světě i v soukromém sektoru. **Akce Marie Skłodowska-Curie**, včetně společných doktorátů, inovativních sítí odborné přípravy a evropských doktorátů v průmyslu, přispějí k tomu, že instituce vysokoškolského vzdělávání utuží vazby založené na výzkumu se svými partnery na celém světě a posílí trojúhelník znalostí, jehož vrcholy jsou vysokoškolské vzdělávání, podniky a výzkum.

³⁰ www.iie.org/en/Research-and-Publications/Publications-and-Reports/IIE-Bookstore/Joint-Degree-Survey-Report-2009

Podobně i **znalostní aliance** v rámci programu *Erasmus+* podpoří inovace a posílí vazby mezi zaměstnavateli a účastníky se institucemi vysokoškolského vzdělávání, a to i na mezinárodní úrovni.

Politický dialog spočívá ve výměně mezi systémy s třetími zeměmi nebo regiony o společných úkolech. Na straně EU vede tento dialog Komise; má různé cíle, podle toho, s kterým mezinárodním partnerem je veden: tento dialog by měl být prosazen jako flexibilní nástroj spolupráce a měkké diplomacie. Za tímto účelem bude Komise v těchto dialogích podporovat vzájemné učení, budování kapacit obou účastníků a výměnu osvědčených postupů, včetně zapojení klíčových zúčastněných stran; pomůže partnerům lépe využívat možností takové výměny, které jsou součástí nových programů EU. Politický dialog s mezinárodními partnery týkající se vysokoškolského vzdělávání by měl odpovídat vnějším prioritám EU a být součástí stávajících rámců spolupráce, jako je strategie rozšíření, evropská politika sousedství (např. v rámci Východního partnerství) nebo různé (víceodvětvové) dohody o partnerství s rozvíjejícími se nebo průmyslovými zeměmi, jako je dialog na vysoké úrovni „mezi lidmi“ probíhající mezi EU a Čínou, dialog o vzdělávání a odborné přípravě, který vede EU a Brazílie v rámci strategického partnerství, a společné prostory EU-Rusko³¹.

Mezinárodní partnerství pro budování kapacit bude mít stěžejní význam, pokud jde o pomoc třetím zemím při zvyšování kvality jejich systémů vysokoškolského vzdělávání a jejich snah o modernizaci a internacionalizaci, o přípravu terénu pro budoucí akademickou a výzkumnou spolupráci a o získání hlubokých znalostí místních trhů.

Komise bude usilovat o to, aby **politiky** v oblasti mezinárodního vzdělávání **vznikaly více na základě faktů**, a zajistí, že budou vycházet z nejnovějších poznatků v souvislosti s přeshraničním poskytováním vysokoškolského vzdělání. Je obzvlášť zapotřebí, aby se zkvalitnilo shromažďování údajů o tocích mezinárodní mobility studentů, výzkumných a dalších pracovníků a o mezinárodní akademické spolupráci. Nové nástroje spolupráce, jako například otevřené vzdělávací zdroje, si rovněž vyžádají přesné monitorování, aby bylo možné odpovídajícím způsobem posoudit jejich působení na studenty a poskytovatele vzdělání. Za tímto účelem bude Komise spolupracovat s vnitrostátními a mezinárodními orgány, zjišťovat mezery ve vzdělání a odstraňovat je s pomocí výzkumu, shromažďování a analýz statistik a dialogu s odborníky na tuto oblast z EU i ze třetích zemí.

³¹ ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc/china/joint12_en.pdf

Komise:

povede dvoustranné i vícestranné politické dialogy s klíčovými mezinárodními partnery;

bude prosazovat Evropský inovační a technologický institut a jeho znalostní a inovační společenství, aby podpořila mezinárodní spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání a inovací, a postavila se tak problémům, jimž čelí společnost, přičemž bude působit v součinnosti s ostatními činnostmi v oblasti výzkumu a inovací na úrovni EU a členských států;

bude usilovat o to, aby politiky v oblasti mezinárodního vzdělávání vznikaly více na základě faktů, s pomocí výzkumu, shromažďování a analýz statistik, a dialogu s odborníky na tuto oblast;

na podzim 2013 představí iniciativu zaměřenou na podporu digitálního vzdělávání a lepšího využívání informačních a komunikačních technologií i otevřených vzdělávacích zdrojů při vzdělávání.

4. DALŠÍ KROKY

Toto sdělení má pomoci členským státům a institucím vysokoškolského vzdělávání při vytváření strategií a partnerství, které umožní, aby se Evropa účinněji vypořádávala s globálními úkoly, a tak přispět k naplnění cílů strategie Evropa 2020.

Globální strategie internacionalizace budou úspěšné, jedině pokud budou výsledkem spolupráce. Komise při přípravě těchto návrhů neformálně konzultovala celou řadu zúčastněných stran, včetně nejvýznamnějších organizací, které zastupují instituce vysokoškolského vzdělávání, sítě zaměstnavatelů, studentů a absolventů, odborníků na danou oblast, a zástupců ministerstev školství z členských států EU a ze třetích zemí. S těmito zúčastněnými stranami Komise nadále povede dialog a do své iniciativy nyní zapojí i Evropský parlament, ostatní orgány EU a členské státy EU, aby ji dále rozvíjely, a vyzve skupinu pro monitorování boloňského procesu, aby uskutečnila navrhovaná opatření.

Rozvoj a monitorování hlavních směrů politik a opatření navržených na konci každého oddílu tohoto sdělení bude zabezpečeno prostřednictvím prováděcích nástrojů programu *Erasmus+* a *Horizont 2020*, předkládáním společných zpráv týkajících se strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020), ustanovení týkajících se řízení stanovených ve strategii Evropa 2020 a každoročního monitoru vzdělávání a odborné přípravy, boloňského procesu a politického dialogu s nejvýznamnějšími mezinárodními zúčastněnými stranami.